

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand i kontorslokal.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Claes Tornberg.

HÄNDELSEN

Klockan är strax efter 18.00 på söndag kväll, i ett kontor på fjärde våningen hör en anställd hur städpersonalen arbetar i den ovanliggande vindsvåningen. En dryg timma senare känner samme person att det luktar brandrök och vid en extern kontroll konstaterar han att det brinner. Han larmar räddningstjänsten klockan 19.16 och när brandpersonalen anländer, fyra minuter senare, väller brandgaserna fram under takfoten. Rökdykarna kan ganska snabbt lokalisera brandhärden till ett pentryutrymme och den öppna branden nedkämpas omgående. Branden har dock fått fäste i tak och väggar samt trängt ned i det dubblerade golvbjälklaget. Värmekameran blir nu ovärderlig hjälp vid kontroll av brandspridningen och stora delar av det komplicerade golvet måste friläggas. Under hela släckinsatsen utvecklar den brinnande trossbotten stora mängder besvärande rök. Ja, brandröken är så kraftig att flera biosalonger i biografen X, några fastigheter ifrån brandhuset, tvingas att evakuera biobesökarna.

I en angränsande fastighet finns det bostadslägenheter på vindspanet varför här sker en noggrann kontroll av brand- och rökasspridningen. En liten incident är värd att notera: Under sin kontrollronda med värmekameran kryper brandmannen ned i en försänkning i taket för att avläsa temperaturen på den underliggande lägenheten. Plötsligt försvinner golvet under honom och han lyckas klamra sig fast i taköppningen, kameran hänger i en rem runt hans hals. Hans belägenhet observeras omgående av en kollega som snabbt befriar honom från kameran, varpå han själv dras upp. Kameran kostar ju i alla fall närmare 100.000 kronor..... Skämt åsido men medge att det inträffade skulle passa som handsken i en Gevalia-reklam angående oväntat besök.

Under tiden fortsätter glödbänderna i den dubbla trossbotten, rikligt fylld med torrt sågspån mellan kraftiga golvbjälkar, bjälkar som på sina ställen genomkolas. Först vid 22-tiden på kvällen anses släckningen avslutad och eftersläckningen noteras från klockan 22.15. Huruvida det blir nattiné för besökarna på biografen X förmåler inte historien.

UNDERSÖKNINGEN

Hela kontorsvåningen, som inrymmer flera egna företagare inom reklambranschen, är svårt rök- och sotskadad. Ett flertal datorer med tillbehör är täckta med ett tjockt sotlager, några är direkt värmeskadade. Golvet är frilagt och i det massiva trägolvet gapar det öppningar mot underliggande kontorsvåning. Trots detta är vattenskadorna föredömligt små och sekundärskadorna i omgivande lokaler minimala eller obefintliga. Således en mycket väl genomförd räddningsinsats där naturligtvis användandet av värmekameran har spelat en viktig roll. Primärbrandplatsen är inte speciellt svår att lokalisera, ett trinette-skåp är starkt påverkat och ovanliggande skåp helt bortbränt. Vid närmare kontroll visar det sig att strömbrytaren till den ena plattan står i inkopplat läge och den har inte rörts av räddningspersonalen. En av företagarna berättar för mig att på den inkopplade plattan stod en kaffebryggare permanent uppställd. Men hur har plattan kopplats på? Eller kan det röra sig om en medveten inkoppling?

BRANDORSAKEN

Med ledning av de uppgifter som lämnats av anmälaren kan vi med all säkerhet utesluta en medveten inkoppling. Lokalerna städades cirka en timma innan branden upptäcktes och sannolikt har plattan inkopplats av våda. Under städningen har man kommit åt

strömbrytaren som därmed kopplat på vännen varvid kaffebyggaren smälte ned och antändes. Tidsaxeln stämmer också med det tänkta skeendet. Trots stark brandpåverkan där strömbrytarreglagen är helt nedsmälta är det lätt att efteråt konstatera inkopplingen, den fasade delen på regleaxeln skall befinna sig i horisontellt läge vid avstängning. Här stod den i maxläge.

Tyvärr är detta en alldeles för vanlig brandorsak, påtalad vid en mängd tillfällen, men trots detta inte tillräckligt uppmärksammas. Vad jag förstår så har tillverkaren i dag försett sina trinette-skåp med en timer men fortfarande finns en uppsjö av gamla trinette-skåp av vilka många utgör en potentiell brandfara. Naturligtvis är skåpet i sig inte självantändande utan snarare den mänskliga faktorn i kombination med en installation i ett allt för trångt utrymme. Strömbrytarna, oftast steglösa, är också allt för "vridvänliga" och det räcker många gånger med att någon står och diskar och får kroppskontakt med manövervreden. Sannolikt har vi ett stort mörkertal vad avser smärre bränder och tillbud på platser där trinetteskåp finns installerade.

ERFARENHETER

Tveklöst borde man, inte minst vid brandsyn eller riskronder, uppmärksamma de befintliga trinette-skåpen samt utrusta dessa med dubbelkommando, kanske i form av en timer.

Trinette-skåpens farlighet ligger paradoxalt nog i faktumet att de inte används. När jag gjorde detta påpekande för direktören för ett företag vars lokaler drabbades av en mångmiljonskada, just p.g.a ett vådainkopplat trinette-skåp, blev han en smula förtörnad och genmålde: - Det låter ju helt befängt, och dessutom använder vi faktiskt vårt trinette-skåp. En kvinnlig anställd ingrep då i diskussionen och påpekade att man använde trinette-plattan en gång om året...och det gör vi när vi värmer julglögg... Den gången var det en städvagn som av våda kopplade på värmeplattan. I efterhand ter det sig rätt så naturligt att plattorna borde ha kopplats ifrån under resten av året, speciellt med tanke på att utrymmet ovanpå värmeplattorna var en permanent förvaringsplats för det plastade diskstället...